

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SONDAGEN DEN 30 MARS 1919.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖG

GRUNDLAGD AF

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

FRITHIOF HELLBERG

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

Per Ekström.

OM VÄREN, MED VISSA ÅRS MELLANrum, plägar Per Ekström uppenbara sitt gemylliga väsen i huvudstaden i sällskap med ett antal nya tavlor från sitt kära Öland, som han då utställer i Allmänna konstföreningens lokal. Glad och god kommer han, ivrigt intresserad även av andras konst, något mindre vanligt i det yrket, vilket, liksom författaryrket, har förmågan att göra sina utövare egocentriska. Men Per Ekström tillhör inte dem, som se snett på de unga begåvningarne. Det nya har hans sympati i ganska hög grad, och där -ismerna bli honom för bisarra, kommer hans humor honom till hjälp och låter honom finna det förlösande ordet. Han är icke för intet besjälad av den friska anda, som gjorde 80-talsbohëmen så sympatisk och livsbejakande mitt i kargheten.

Nu har han änyo en utställning och den sammanfaller med ett hans livsjubileum, enär den älskvärde konstnären för kort tid sedan fyllde 75 år.

— Är du verkligen så gammal? kunna hans vänner med skäl fråga honom, då de möta hans spänstiga gestalt och se skälmen i hans leende. Och samma spörsmål måste publiken göra inför hans nya konstverk, dessa fina, mjuka landskapsstämningar med dis över slätt och strand, där solen sitter mildt strålände inne i töcknet eller dallrar som fina guldsträngar i trädens lövverk.

— Solmålararen.

Var finns här spår av någon ålderdom? Färgskalan har snarare blivit lättare, naturuppfattningen ännu mera fördjupad. Den franska skolningen, som han grundligt tillägnade sig under en mångårig vistelse i Frankrike — han liksom de övriga 80-talisterna, till vars älste han kan räkna sig — har han aldrig släppt. Dess fina, inträngande observation och den franska atmosfärens silvertoner ha följt honom genom hans rika produktion, och ändå har det lyckats honom att vara svensk i sitt färgspråk.

Det är nu som tillföre sin öländska hembygd han skildrar, kustmotiv, hedstämningar, byn ute på slätten.

Hans här avbildade "Ek vid havsstranden" med den soldränkta bakgrunden torde kunna betecknas som utställningens allra främsta konstverk och utgör därjämte ett koncentrat av Per Ekströms naturåtergivning. Hans utpräglade blick för det lyriskt väna i ett landskap, där sol och hav och trädens arkitektur äro inneslutna i en vindlös sommaraftons ro, färgens behag och teckningens mjukhet — allt är förenat i denna duk.

Idylliker är Per Ekström i sin konst, hela hans artistbana har lupit genom ett Arkadien av romättad natur — och att han ännu på sin ålderdom kan återgiva dessa stämningar utan att bli tröttande eller konventionell bevisar friskheten i hans artistkynne.

Per Ekström: Odegården och Eken vid havet. E. Holmén foto.

"Från boulevarden till enrisbacken."

En vildmarkens diktare, som
vildmarken tagit åter.

För Idun av Matthe Wefin.

HÄR ÄR SLÄTTEN; STORA DJUPA
färgspelsrymder över jord av
åkerland och plogkultur...

För en plog jag ej kan glöda.
Men i norr mot slätten stupa
ödemarkens berg, som ord av
sånger i en näverlur.

Det är sånger rosenröda.

Skogsborn är jag född, och skogen
vyssar ömt ur bergens hårda
fall mot slätten norrifrån.

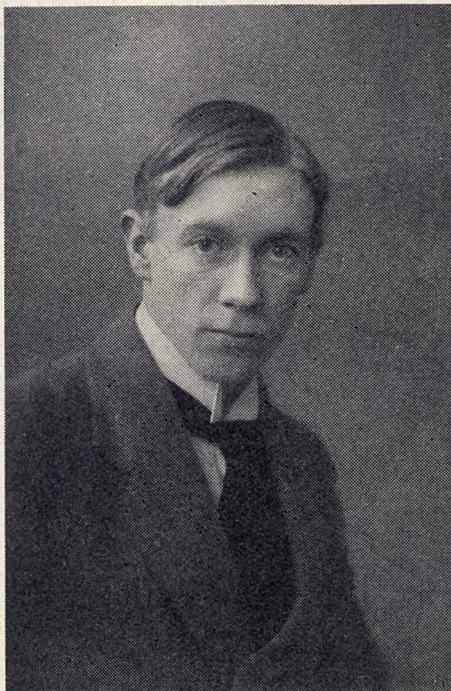
Någons dröm för skogssus till balkongen.
Innerlig som du och trogen
skall, min skog, din sång jag vårda,
furus och forsars dån.

Morkullssträcket, tjädersången...

Det är, som om ödemarkens, vildvidder-
nas och skogarnas inspirerade sångare, jä-
garvisor och Landsvägsballadernas, Skep-
pare och Skärgårdsfolkets och Myrholms-
pojkarne skald, i en av sina långtansstun-
der till skogarnes mystik och vildmarkslivets
hemligheter hade diktat dessa strofer just
i det lilla lugna hem, som han och fru Olga,
även hon en den gamla sagoomspunna Dö-
derhultsdalens långtansfulla dotter, reft sig,
Gunnel och lille Didrik i en liten enkel villa
i Sankt Peters kloster strax utanför Lund,
just där den urgamla kulturstaden smälter
samman med den knappast mindre kultive-
rade skånska slättmarken. Ty där ute ne-
danför hans fönster tager slätten vid och
därifrån sträcka sig färgspelsrymder med
åkerland och plogkultur ända bort till det
blånande Öresund med det danska broder-
landet framtonande vid den fjärran horizon-
ten. Ett perspektiv, som sannerligen mer
än en av den gamla stadens skåningar
skulle avundats honom.

Men svårt är det att tänka sig Smålands
hämförde besjungare, han som först av alla
av sin skola sjungit vildmarkssången och
urtidsdikten in i den svenska litteraturen,
bosatt på Skånes slätt och med uppgift att
på Lunds Dagblads redaktion avlyssna
skånska platsmeddelares och nämndemäns
idiom. Och ändå har det sedan tre år till-
baka varit så.

Främling har Gustaf Johansson satt som
överskrift på ovan citerade dikt, och som
en främling har han känt sig här nere, trots
de tillgivna minnesgoda vänner han här
knutit fast vid sig med ömsesidiga trohets-
band och trots den glädje och vederkvic-
kelse han här i kulturstaden funnit i um-
gänget med sina litterära vänner och tal-
rika skaldebröder av skilda kynnen. Och
som en främling har han också i stort sett
gällt för de flesta i Lund, där få annat att
den enkle anspråklöse unge mannen varit
den redan berömda författaren. Härtill har
nog mera hans medfödda sympatiska blyg-
samhet bidragit, än det eventuella förhållan-
det att hans yttre apparition skulle låtit
honom försvinna bland stadens akademici,
ty det är med denna precis som en bemärkt
kritiker skrev om hans diktning, nämligen
att "allt däri är så olik universitetsstaden
med bibliotek och välfriserade akademiska
medborgare". Och just därför måste det så
mycket mera förvåna alla beundrare av
hans säregna vildmarkslyrik att han sökt sig
hit och som en främling vandrat här i tren-
ne år. Det är kanske just kontrastens loc-
kelse, som dragit honom till Lund, när kam-
pen för det dagliga brödet tvingade honom
att utbyta jägarens, skogsströvarens och
seglarens lyckliga, lättsinniga liv mot tid-
ningsmannens arbets- och ansvarsfyllda kall.

Gustaf Johansson.

Men han har fått erfara att det var ett
misslag och att det i längden för en natur
som hans är omöjligt att stå emot skogs-
mystikens och markernas eggande lockto-
ner. Han gripes av den beklämmande kän-
sla, han tolkat i orden:

Se en sångsvan fäms i en kvalmig bur,
en vildhjort väms bak en jaktparks mur.

Och trånaden till det hägrande barndoms-
landet, den vilda och vackra Döderhultsda-
len kring Oskarshamn växer, minnet värmer
honom och han sjunger:

Gott är att äga till torvan tro,
minnas de dagar gångna.
Aldrig så fast som i fädrens bo
hjärtana hållas fångna.
Duvorna blåa i hemmets skog,
granarnes hult, som gömma dem,
rågarnes guld, där blåklint log —
skulle jag nånsin glömma dem.

Och det blir slutligen som han förtvivlad
fortsätter:

Höll du om dagen i stramad töm
också din oro fången,
vaken den stod uti nattens dröm,
gnolande vandringsången.

Det är samma obetygliga vandringsoro
men ändå ständiga längtan hem, som han
tolkar i sina i form som innehåll mästerliga
sjömanssånger:

Broder, i det osynliga glimmar
en annan vinkande fyr ändå —
Ofta i hundvaktens evighetsstimmar
lärde du veta vart drömmarna gå.
Säg du ej fyren i drömmen, den arma,
hjärtebeklämmande vinka sitt: hem?
Ordet det stora, djupa och varma:
hem, hem,
gömt i din själ under vittseglarfården,
vaknat ibland långt borta i världen,
starkt som ett skyhögt flammande bål,
varnande varmt allt vad kärast du håller,
värt mer än jäntornas kärleksjoller
du hörde på hundrade tungomål.

Men så kom för honom i år åter våren,
just hans årstid, och då går det ej längre
att ens under dagens arbete styra det bul-
tande vandringsblödet, då kallar:

diktarfågeln av aftonskogen
han som längtans smycke bär,

han som lockar från dans på logen
och från vänner och hjärtans kär
blott att vandra på
skymningsvägar
efter dofterna i hans spår,
han som kallar som inga andra på
unga jägarna
varje vår.

Många vårar, kanske alltför många, har
skalden kunnat döva sin vildmarks- och
vandringslängtan, men han har under dessa
år känt vad skilsmässan från hans naturs och
diktning rätta miljö betytt, och hans kärlek
till hembygdsmarkernas myr och mo har
förinnerligats och hoppet om frigörelse har
hållit honom uppe såsom han biktat det:

Det var min kärlek den vårfloidsvilda,
till hembygdsmullen och moder jord,
den rusigt heta, den månemilda —
och den har följt mig i år spillda
som trogna drömmar och trösteord.

Där gingo nätter, och solar stego
och såsom skyar försvunno åren.
Min själ bor kvar någonstans i snåren,
där något tog mig, när gökar tego
sin midnattsvaka i Smålandsvåren.

Men denna vår har äntligen det hopp
uppfyllts, som han för många år sedan ut-
tryckte i följande rader:

— Äh, jag vill tro att en gång det åter
i hembygdsliden skall sakta nalkas,
när någon natt, då min längtan gråter
och då den älskade jorden svalkas,
på nytt jag ensam i furukullen
därhemma slumra som fordom får —
det måste komma, det måste komma
djupt ur den älskade hembygdsmullen
att frälsa, frälsa från döda år!

Ty när detta skrives har han redan gått
"från boulevarden till enrisbacken" och för
vår litteraturs skull vilja vi innerligt hoppas
att honom skall förunnas slippa återvända
och att hembygden må frälsa från flera
döda år, att hans diktning åter må skjuta
fagra friska skott och skänka oss mycket
av den härliga dikt på vers och prosa, som
den har berikat den svenska litteraturen med.

Ty med skäl kan han tala om döda och
förspillda år i litterärt avseende, även om
det kan förvåna, då man vet, att den en-
dast 28-åriga skalden redan hunnit skänka
vår litteratur flera starka verk. Ty trots allt
har hans diktning varken blivit så rik och
halfull som han velat och säkert skulle mäkt-
at göra den, om ej vidriga omständigheter
ryckt honom ur den jord, där han har sina
livsrötter och hans tid alltför mycket upp-
tagits av arbete för det dagliga brödet.
Faktum är att sedan han föga mer än tjugu-
årig skänkte oss den diktbok, som med
ens gjorde honom till "en skald bland de
utvalda", vilkens "dikter skola leva i den
svenska litteraturen" och två år senare ännu
en liknande samtidigt med att han skrev
Myrholmspojkarne, har hans mera betydande
litterära produktion varit lamslagen, ty
det är som han sjunger:

Gott är att äga till torvan tro,
om man däri har rötter. —
Men kommer en lom till en siskas bo,
så gungar det under hans fötter.

Vildmarksfågeln, lommen, har alltför länge
stått i det gungande "siskeboet" för att det
skulle vara nyttigt.

Sedan Gustaf Johansson 1911 samtidigt
med den äldre brodern Adolf, De röda hu-
vudenas berömda författare, tagit student-

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks. 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer:	Idun B, praktuppl. med julnummer:
Helt år Kr. 14:—	Helt år Kr. 18:—
Halvt år » 7:25	Halvt år » 9:25
Kvartal » 3:75	Kvartal » 4:75
4:de kvartalet » 4:50	Månad » 1:75

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text.	Utländska annonser:
45 öre å textside.	å textside, 20 % förh.
20 % förhöjning för	för särsk. begärd plats.
särskilt begärd plats.	å textside, 20 % förh.

examen i Kalmar drev estetiska intressen honom in på fidningsmannabanan och han tog anställning i Oskarshamnstidningen i sin hemstad. I detta lilla samhälle, annex till Döderhults socken och förr kallat Döderhultsvik, hade han ypperliga tillfällen att tillfredsställa sin seglarlängtan och vandringshåg. Sjön och skärgården lågo honom öppna och icke mindre skogen och vildmarken, som i dessa trakter ligger obanad och väldig som i hedenhös. Ett barn av kuststaden med denna småländska urskog runt omkring hade han sedan barnsben hållit till i hamnen, skärgården och sjön liksom, och kanske mest i skog och myr och ödemark samt levt sig in likaväl i sjömannens och skärgårdsfolkets liv och tankar som i jägarnas och skogsfolkets. Redan tidigt poet var det nu han med nya förutsättningar författade de första publicerade jägarvisorna. Men en mera betydande poetisk alstring i den diktart, som skulle bli hans säregna och komma honom att bilda skola, blev det först, när han till brodern lämnat sin plats på tidningen för att själv fri och obunden leva på havet eller i skärgården och som jägare i skog och vildmark. Ty det var under denna hans lyckligaste, fria tid från våren 1912 till hösten 1913 som han såsom seglare och skärgårdsjägare lärde djupare känna och förstå skärgårds- och sjömannafolket, "hamnarnes och hyrnornas hemligheter" och besjunga dem.

Och i all synnerhet var det under denna tid, då han med meramognade sinnen än under skolpojksåren, ensam eller med brodern och andra trogna jägarbröder levde i de småländska skogarne som en boren skogens son, livnärande sig endast av jakt och fiske, som hans gamla inlevda förståelse av skogarnes mystik och vildmarkens tusenhövdade dunkla och sällsamma liv blev till fullkomning förnyad.

Här i den väldige Pans rike med stora tigande vidder i månlyns och urtdisro, med drifter och drömmar från naturens eviga hedom, fann han nyckeln till ödemarkens själ och skedde vad han slående tolkar i dessa sköna strofer:

Ett vildmarkens väsen ibland i benådade stunder mig gav i en andelätt kyss förstälsens under. En sträng i ditt väsen, o ödemark, är jag vorden. Du stod vid min säng, du kysste min själ med din bikt.
Mig skänktes en dröm ur den ångande, friska jorden,
min själ blev en ton i en sällsam ödemarksdikt.

Det gick tyvärr för honom ej i längden att leva av att vara lycklig i vildmarken och när hösten 1913 kom tvangs han att utbyta vildmarkens poesi mot en redaktionslokals mera prosaiska verklighet samtidigt som han till Ljus förlag inlämnade manuskriptet till Jägarvisor och Landsvägsballader, vilken diktsamling på julen utkom och gjorde sin författare till en berömd skald. Detta ehuru ekonomiska skäl nödgat honom att i samlingen medfoga dikter, han från början ej tänkt eller velat taga med. Detta medförde visserligen det goda, att han fick kritik på hela sin alstring till handledning vid framtida produktion, men kom kanske också att för många läsare undanskymma de bästa dikternas originella och befäggande fågning.

Det är nog så med många av hans dikter att de på ett stads- och kulturbarn, föga hemma i vildmarkens och havens under, vid första läsningen endast göra intryck genom språkets smekande rytmiska vällyd. Men säkert är att de av dessa kulturbarn, som ge sig ro att fördjupa sig i läsningen av

dikterna och kanske allra mest de, som haft den lyckliga förmånen att höra honom själv recitera dem, alltid i hans dikter skola finna den största njutning.

Från våren 1914 till hösten 1915 hade skalden åter en lycklig fritid i sin hembygd och nu fullbordades diktsamlingen Skeppare och Skärgårdsfolk samt påbörjades Myrholmspojkarne. I Skeppare och Skärgårdsfolk, som utkom på Ljus förlag var det liksom i debutboken vildmarkens trolska huldra som inspirerat honom till nya vildmarks- och urfidsdikter, men ännu mera sjojungfrun, som lockat honom att i mångstämmiga ackord spela skärgårdsvårens och sjömannalivets visor antingen det är jublande hymner till vikingalynnets färdelängtan och vittseglarhåg och vemodiga hemåtdrömmar till fosterlandet och hemmaskären, eller det är det unga blodets livshungliga sång i den doftstarka vårnatten hos skärgårdsjäntorna med äventyrshumöret och jungman Vimpel och hans friska seglarbröder eller de grånade skeppargubbarnas ofta tragiska senhöst- och vinterkväden. Vare sig det var huldrens eller sjojungfruns sånger han sjöng, stodo de fram som dikter av rytms mästerverk och befäste hans rykte som en benådad skald och konstnär.

Han erhöll det Bonnierska stipendiet och 1918 statens författarestipendium, båda mer än välbehövliga, då ekonomiska svårigheter för honom kanske mera än för någon annan samtida diktare hämmat och hämma hans diktning just därför att den på grund av sin säregna karaktär ej kan väntas sätta friska skott i den miljöökonomiska skäl tvingat skalden att leva i.

Sedan Gustaf Johansson i slutet av 1916 flyttat till Skåne har han nämligen troget hållit ut i sitt arbete på Lunds Dagblad, där "Goliardos Ekö-käserier", saxade i nästan hela pressen, ofta låtit skalden och konstnären titta fram.

Vilka motigheter han haft att kämpa med, framgår av att Myrholmspojkarne som påbörjades och slutskrevs 1915-1916, först 1918 kunde sändas till förläggaren för att i julen utkomma i bokform.

Det är väl med denna succésbok, ensam i sitt slag, som författaren blivit bekant för en större allmänhet och torde bliva det ännu mera, när, som beslutat är, Skandiasfilm hunnit med dess film dramatisering. Det vore dock att önska att man ej glömde bort den glänsande diktaren och lyrikern för den populära prosaisten... Ty med Myrholmspojkarne har Gustaf Johansson visat sig som en berättare och prosadiktare av hög rang. Vad som oaktat broderns berömda "De röda huvudena" redan tidigare kommit med vildmarksmystiken på prosa, likväl gjorde Myrholmspojkarne till en originell bok, var det underbara sammanvävandet av den skönaste skildring av vildmark, naturbarn och kärlek med en fantasifylld, vad författaren själv alltför blygsamt kallar kolportageroman. Många ha häri sett bokens framgång medan andra önskat få njuta av de sköna lyriska naturmålningarna och de fina psykologiska teckningarna, t. ex. av den älsklige Lill-Joel och den tragiska jägar-Kaja, utan att irriteras av äventyrsintrigen. Klart är att denna med nödvändighet i boken inmängt stoff som litterärt sett ingalunda håller måttet, men som heller aldrig varit avsett till annat än ram för poetiska skildringar av så mycket mera betydande värde.

Ursprungligen lekte författaren i hågen att skriva en äventyrsroman, byggd på skärgårdens sägner och äventyr, särskilt de

smugglarhistorier som lokaliserats till den utanför Oskarshamn liggande ön Jungfrun, och manuskriptet härpå hade redan påbörjats. Så fick han, då han efter slutade jägarbravader en kväll satt i glada smålandspojkars lag uppe på herrgården Stensjö, hans käraste tillhåll vid färderna djupt inne i skogarna, vid iakttagandet av en av Stensjöättens medlemmar, en äkta småländsk skogspojke, som spelade dragharmonika och sjöng visor precis som Didrik Dunsjö i Myrholmspojkarne, impuls till en skildring av de småländska skogspojkarne och deras liv. Tanken härpå fick dock vila för arbetet på den tillämnade äventyrsboken tills motigheter hindrade förstudierna för denna och manuskriptet tills vidare lades åt sidan. Då upptogs till förverkligande tanken på en småländsk skogslivskildring och Myrholmspojkarne första kapitel skrevs. Nu kom den skrinlagda tanken på äventyrsboken att spela in här och därav fick Myrholmspojkarne sin säregna komposition. Först sedan bokens båda delar, Smålandskildringen, till vars hjältar och miljö författaren delvis haft levande förebilder, och äventyret i Sibirien färdigskrivits, författades strax före avsändandet av manuskriptet till förläggaren den inledande ryska hovintrigen: "kolportageromanen".

Visst är att vildmarkens förste svenske sångare i Myrholmspojkarne visade sig som en född berättare med lika god prosa som tillförne vers och en hembygdsskildrare med den vackraste kärlek till sin småländska hembygd och dess folk. Troligt är ock att hans bok skulle mottagits som något särskilt märkligt, om ej De röda huvudena året förut bjudit på delvis likartad ödemarkskildring.

De båda brödernas litterära läggning och produktion ha länge varit till den grad likartad att det ingalunda varit angenämt som då t. ex. en känd kritiker en gång ville tolka de olika namnen som olika pseudonymer för samma författare. I varje fall ha dock nackdelarna av det litterära brödrskapet fördelats lika. När 1915 Adolf Johanssons diktsamling "Varselnätter och Gryningsvägar" kom ut, gick den på grund av Gustafs uppseendeväckande debut nästan obemärkt förbi, och när Myrholmspojkarne kom hade som sagt De röda huvudena kommit i förväg. Den förargelse den litterära samhörigheten förorsakat har emellertid mer än väl uppvägs av det köttliga broderskaps glädje och gamman. Sedan barndomen ha de båda skalderna hållit samman i en vänskap som är ovanlig mellan bröder och på jakt och äventyr i vildmarken ha de samtidigt blivit delaktiga av dess hemligheter och gripits av dess trollmakt, varför deras likartade litterära intentioner äro helt naturliga.

Skillnaden mellan dem båda är nog att medan Adolf slagit fast rot i hembygdens jord, t. ex. fortfarande sitter på den fidning hans broder för 7 år sedan lämnade, har Gustaf trots sin ständiga längtan till hemmets hult, vikingalynnets vandringsblod i ådrorna och gosselynnets: "Jeg vil ud", i tankarna. När han är borta sjunger han sin starka håg till hemmet men hemmet är i själva verket ingalunda lokaliserat till Döderhultsdalen i smålandsskogen. Det kan vara över allt i världen, ty det är med honom som Didrik i Myrholmspojkarne säger: "Ja hur är det med oss vildmarksbarn? Där skogarna susa imånskenet, där äro vi alltid hemma".

Ronsfliten	Förening för hemslöjd och Konsthandtverk.	Iduns Kokbok	är den bästa kokbok för det svenska hemmet.
Försäljningslokaler: Gamla Högskolan - - - Göteborg.		9:de upplagan nu utkommen. Pris kr. 7: - inbunden.	
		ELISABETH ÖSTMAN.	

När isblommorna föade upp. * Novell av Ulla Linder.

TRE HERRAR SUTTO KRING DEN RÖD-lyssande brasan, som knastrande fladdrade i turishyddans öppna spisel.

De halvlågo i var sin fältstol med de ullstrumpsbeklädda fötterna stödda mot spiskanten. De våta lappskorna voro utlämnade i köket till torkning, och sportrockarna hade de kastat borta på den breda sängen i ena hörnet av rummet. Var och en hade en nyfänd pipa i munnen.

Vitgrå rökskyar stego i tät moln, vilka en sekund dröjde över de rökandes huvud, men därefter sakta och oemotståndligt sögos bort mot elden.

Luffen var mättad av en samfällid belåtenhet, en sådan där genomgående, smittsam känsla av välbehag, som hör ihop med en god vila i värme och trevnad efter utståndna strapatser eller åtminstone efter en kraftig motion i friska luften.

Samtalet gick trögt. Föll en anmärkning, lät svaret vänta på sig. Det var, som om orden kostat. Man bars hän i den djupa njutningen av vilan och tvångsfriheten.

— — —

"I morgon tar jag bössan med mig. Och jaktväskan. Det är i alla fall skada att låta sådana sköna ripstekar flyga förbi munnen på sig."

Paus.

"En ripa — — väl stekt — — det är något, det, mina herrar!" —

Paus.

"Och så att få skjuta den själv! Känna sin makt som den ägande, bjudande! — — Den högsta skapelsen, vilken lägger naturen sig till en fotapall — —"

"Ho — ho — — Rektorn är gammal jägare?"

Paus.

"N — jaa."

Den tredje i sällskapet, den yngre, hade inte upplåtit sin mun förut. Nu talade han, korthugget, kraftigt.

"Skam att störa stillheten med skott! Häruppe. Och blod och död. Så vackert som det är därute på vidderna. Sol. Och — frid."

Paus.

Rektorn, som satt längst till höger, vände långsamt på huvudet och såg, intresserad, på den sist talande, som hade sin plats längst åt vänster. Men han svarade ingenting, började omsorgsfullt stoppa en ny pipa åt sig.

"Det är väl ett tidens tecken, att militären pläderar för alltings oantastbarhet," sade han som satt i mitten och kallades ingenjör. "Och — pedagoger — — filosofen, som jag antar — — det nya släktets byggare i alla händelser — — han vill ha underkastelse, blodig spira — —"

"Åh-ja!"

Man skrattade litet men slöheten, vilonjeningen, tog åter överhand. Man orkade inte med att ta upp en diskussion. Det tjänade ju förresten så litet till. Var och en höll ändå på sitt.

Lång paus och massor av rökskyar.

Plötsligt satte sig rektorn upp i stolen, knackade ur sin ånyo utrökta pipa och reste sig beslutsamt.

"Nej, nu är det tid för groggen. Eller om vi skulle ta toddy — —"

Han gick bort och gläntade på dörren som ledde ut till köket och stack huvudet ut i springan.

"Hanna lilla, skulle jag kunna få litet granna vatten! — Ja, lilla Hanna, jag tror vi tar det varmt — eller vad säger herrarna?" —

"Begagnar inte starkt," svarade fänriken.

"Joo," kom det från ingenjören, "varmt är allt bäst."

"Ja, får vi litet varmt vatten då — och så glas och skedar — två glas och två skedar. — — Tackar!"

Han lät så mjuk i rösten, att den nästan steg till falsett. Så tassade han bort och satte sig med en grymtning av välbehag.

"Jaså, den moderna militären toddar inte heller?" kom det om en stund. "Men röker gör den i alla fall."

Fänriken skrattade till.

"Det är av smak och fri vilja. Ingen filister, om jag får be."

"Å-hå-hå-hå-hå."

Ingenjören gäspade och sträckte på sig, så det knackade i stolen och i alla leder med.

"Vad man känner sig väl till mods! — Det finns inget på jorden jag längtar efter just nu. Ett sådant liv, mina herrar! Ett sådant liv häruppe i denna stora, rena vithet! Man känner sig absolut som en bättre människa. Kulturen kan få gå under, det känner jag nu. Vi behöver den inte. Den förmår inte lyckliggöra oss. — Men tacka vet jag naturen, den jungfruliga oberörda, av människors ofördärva! — —"

Han satt och såg in i elden med tindrade ögon och ett nästan inspirerat leende över sitt friska, vardagliga ansikte.

Rektorn gick omkring och tassade i strumpfötterna, lade mera ved på glöden och ordnade med tillredelserna för toddyn, bar fram ett litet bord som han placerade emellan ingenjörens stol och sin egen.

"Men hade vi inte kulturen till bakgrund, så njöte vi inte av den oförfalskade naturen," sade han efter en stund. "Det är först kulturmänniskan — den överkultiverade — som upp t ä c k t naturen, om jag så får uttrycka mig. — Vilka är det som klagat över lantlivets enförmighet och tråkighet, om inte just de oprövade lantborna själva eller småstadsborna som ännu intet upplevat. Storstadsborna är det, som, trötta på kulturlivets jäkt, fordringar och intighet söker sig ut till naturens hjärta, tar vara på idyllen, njuter, gör den givande och verklig. — — Jaså, här har vi lilla Hanna med vattnet. — — Tack, tusen tack! — —"

Nu följde en stunds angenämt sysslade med att blanda till den doftande drycken, under vilken de båda herrarna utbytte anmärkningar om "märket" och mer i den stilen. Då de väl kommit i ro i sina stolar igen, fortsatte rektorn sitt föredrag.

"Ja — — kulturen var det, ja! — — Det går nog inte så lätt att emancipera sig. Åtminstone inte förrän man lagt ett bra stycke bakom sig. Tror vi till exempel, att ingenjören här skulle njuta av att få sitta i strump-lästen och gäspa så mycket han orkar, om han finge göra det jämt, och om alla i hans omgivning gjorde på samma sätt? — Eller tror vi fänrik Ståle, hans karolinnatur till trots, skulle kallat Hanna därute med sitt vattenkammade hår, sina feta, röda kinder och sin bastanta byst för vacker —"

"Det var väl inte jag som sa det," inflikade fänriken en smula häpen, men rätt ointresserad.

"Hanna för vacker," fortsatte rektorn utan att låta sig störas, "om han inte sett sin leda på bleksiktiga och undernärda små fröknar, som bråkat till sitt utseende allt för mycket med modepåkäft och dumheter?"

"Neej, det är nog sant allt det där."

"Ja, det är som när f. d. tyske kronprinsen njuter av att gå i trätofflor — för det gör han nog."

"Ja, jag vet bara det," konstaterade in-

genjören, "att jag tycker de här två dagarna varit ouppnådda i sin känsla av välbehag. Jag önskar intet! — Intet under solen mer än det livet gett mig nu. Gud låte oss bara få vara ostörda! Jag ville inte ha nå g o n ändring på de tio dagar mitt program ännu placerar mig häruppe."

"Ja, ja, men tio dagar är inte hela livet. — Fänriken skulle kanske inte säga nej till ett litet äventyr? — —"

Fänriken murrade något i halvsömn om att "det är bra som det är", och rektorn började åter kasta ut sina reflektioner. Men inledde dem med ett resolut:

"Nu slungar vi först och främst titlarna!"

Det egendomliga var, att dessa tre herrar i minst fulla två års tid, kanske mer, gått i samma stad — Uppsala — utan att ha känt varandra, utan att ha mötts en enda gång. Och nu sammanfördes de helt oväntat häruppe i snöfjällen.

Rektorn var fämligen ung och nyutnämnd. Sista året hade han skött inte blott rektoratet utan också haft att ordna med skolans nybyggnad, som skulle bli efter den moderna tidens alla fordringar. Den stod så gott som färdig nu, och inflyttningen var bestämd att ske under sommaren. Det hade varit ett ansvarsfullt och besvärligt arbete, ett par veckors extra semester med vila i fjällen nu under den långa månaden mars var verkligen både välbehövlig och välförtjänt.

Ingenjören låg här för en del mätningars skull, och fänriken skulle träna både sig själv och en liten trupp artillerister till en stundande budkavleloppning.

I två dygn hade de båda sistnämnda kamperat tillsammans i den lilla turishyddan. Rektorn hade nytilkommit i dag på morgonen. Han hade ämnat ligga på Åregården, skulle egentligen bara gjort en utflykt upp i obygderna på någon dag, men nu trivdes han så väl med både omgivningen och sällskapet, att han beslöt stanna där han var semestern ut, eller åtminstone så länge som de båda andra lågo här.

Det lugna och ogenerade livet med sportande i kristallklar luft och underbart solflöde på förmiddagarna och på eftermiddagarna ett sällskapsliv, frigjort från alla band och lyft av filosofiska resonemanger samt en liten toddy fortsattes ostört ännu i trenne dagar.

Sedan hände något.

Det var fänriken som gjorde allra första bekantskapen med de båda flickorna.

Han stod på en höjd i färd med att ge sig utför den fämligen svindlande branten, då de kommo knogande upp från motsatta sidan.

De verkade som våren själv — en fördubblad vår — med sina friska ansikten och glada färger där mitt i det vita sollandskapet.

Den ena var klädd i himmelsblå sweaters och kort, något mörkare blå kjol. Den andra bar en körsbärsröd dräkt med vita knappar och en lång vit stickad boa, som med sina långa fransar hängde ett gott stycke ner på ryggen, slängd om halsen. Den blåa hade gult, lockigt och lekfullt hår och den röda mörkbrunt. Rund- och rödkindade voro de bägge med tindrade klara ögon under mörka, vackra bryn, stora, skrattande munnar och blänkande, vita tänder. Som ett par blommor verkade de, friska och nyutsprungna, med blommors omedelbara förmåga att ljusa och glädja.

Bekantskapen — presentationen — gick fullkomligt av sig självt.

De forskrevo sig från någon norrlandsstad

LäkeDOMSLANDET. Av Gustaf Johansson.

HEDLAND, DU FATTIGA, härjat av stormarnas kärlek,
markernas styvbarn, huru du älskat mig blivit!
LäkeDOMSLAND för hjärta, i brottning och härlek
härjat och slaget — huru du balsam mig givit!
Störtregn och stormar, hedland, det är dina vänner,
isiga nätter älska ditt ljunghår det röda,
bo för orkanen, boning för hjärtan, som blöda
trotsigt och tyst som det höves hjärtan hos männer!

Under din himmel, djup ock i skyarnas nedan,
fann jag en rymd nog kylig och blå för att vara
svalka för sinnet, is över heftande svedan —
hedmarkens himmel, älskad av flyttfåglars skara!

— Kom jag ej till dig, ljungrike, såsom en höstens
fattiga lärka, vingskjuten, frött utav färdan?
Hedland, du älskade, huru du sjöng mig all fröstens
visor en natt ibland ljungriset — huvudgården!

Ett skall jag minnas, ett som din karghet mig lärde,
medan den sakta balsam göt över såren:
lusteldar fändas blott för att slockna med åren,
men bortom gravarna än har vår möda sitt värde.
Liksom en fattig mor ur sitt hjärta, det varma,
ger mer än guld åt sin hemvände son, när hon gråter,
så av din karghet mig skänktes, du rika och arma,
ädlaste gåva, som frälst mig — åter och åter!

— ute på semester, gissade Ståle. Det framgick av det hela, att de hade någon slags anställning, fast de aldrig talade om vad. Varje vinter brukade de alltid någon tid ta sig en sportfärd uppe i de här fjällen. Det märktes också strax, att de voro som uppfödda på skidor. Stupet, som i. o. m. den ganska fränade fänriken tvekat inför en minut, togo de utan att hisna och klarade det också fint.

De åkte först, han efter. Han var helt och hållet uppfyllt av beundran och häpnad över att flickor kunde vara så orädda, så käcka och spänstiga, så ogenerat muntra utan egentligen flirt — och ändå — så unga — och så vackra.

Det var en alldeles ny och överraskande erfarenhet för honom detta.

Han började omedvetet dra upp bestämda konturer för "idealkvinnan" — ty de verkade samtidigt absolut kvinna, visst inte backfish eller på något sätt "kari".

De följdes nu åt alla tre, backe upp och backe ned. De voro så naturliga och enkla, de här flickorna. Man blev strax bekant med dem.

Solskenet glittrade bländande över de oöverskådliga snövidderna. Himlens blåa kupa syntes så omätligt hög. Luften bar dem framåt, som om det varit osynliga vingar fastbundna vid skidorna.

En stund senare råkade de på rektorn. Det var han som berättade att de tre herrarna bodde så billigt och bra i den lilla turiststugan. De hade det idealiskt rent av där. Och så föreslog han, att flickorna skulle flytta dit också från hotellet, där det bara var dyrt och tråkigt. Det fanns ett tomt rum "oppepå", det visste rektorn. Det kunde de hyra. Eller också skulle herrarna naturligtvis gärna — med förtjusning — avstå det stora "därnere" och flytta upp i stället. Men flickorna tyckte, att då de bara voro två, kunde de gott nöja sig med det mindre.

De voro inte alls så där fordrande, pretentiösa och filgjordade som en del andra. Det var något kamratligt och hurtigt över dem.

Inte ville de alls lägga band på herrarnas konvenansfrihet, det sade de bestämt ifrån. Men det kunde ju dock inte hjälpas, att affarna togo sig en smula annorlunda ut, se-

dan de båda unga damerna — "snöfjällets isblommor" som rektorn, vilken var poet och estet, hittat på att kalla dem — kommit med.

Man var ju kulturmänniska för all del, trots friluftslivet. Man var ju gentleman. — Några strumpläster förekommo inte vidare, inte heller gäspningar och gymnastiska övningar i samband därmed. Toddarna blevo både ljusare och färre. Men två kvällar, då det var snöyra och duktigt kallt ute, fick Hanna sätta fram fyra glas.

Trevligt hade man i alla fall, det var säkert. Det som måste försakas i obunden frihet ersattes av den där känslan av "hem", av ljuvhet och en viss ljusning över tillvaron, som kvinnan — åtminstone den unga kvinnan — för med sig till varje man, antingen han vet det eller inte.

Ståle var den minst motståndskraftiga. Han var snart verkligt förälskad.

Därnäst kom rektorn.

Ståle fann detta upprörande, då rektorn var giff. Ty det märktes ju mycket väl, blickarna om inte annat talade ett tillräckligt tydligt språk, och så här i naturens sköte lade man inte onödigtvis band på sig. Han "sjöng ut" om saken inför ingenjören, men denne tog det mycket lugnt och bad fänriken göra så med.

"Han är ingen skolpojke, bästa bror, och vi inga själäsörjare. Var snäll och kom ihåg det. Och flickorna är förresten inga nyutsläppta duvungar."

Då blev fänriken stött.

"De ha ju världsvana, — men — nog är de unga alltid."

"Nja, — jag har nog litet större erfarenhet på området än kära bror."

"Du kan väl åtminstone slå fram om — — vid tillfälle — — så där helt naturligt och osökt, — — att han är giff."

"Nej, min själ, jag det gör! Den saken får han sköta själv."

De allra sista dagarna blev samvaron inte fullt så angenäm. Det hade kommit något feberaktigt, oroligt, flammande i atmosfären mellan det lilla turistsällskapets medlemmar. Det var något som heftade och brann. Det sökte sig stundom tillfälle till utbrott, men sjönk hastigt undan, just då gnistan höll på att springa. Två slags känslor var det som

åstadkom glöden, skälvingen i luften och spänningen. Två motsatta slags känslor.

Rektorn och Ståle voro mest angripna, i synnerhet hade fänriken rum för de båda slagen. Ingenjören höll sig mera kallsinnig. Dock lät han sig till viss grad föras med av den allmänna kärleksfullheten — ty sådant kan ju verkligen vara smittsamt — därför att han ansåg, att då nu ett kvinnligt element med sin otvetydiga charm, trots allt och utan att han visserligen åstundat det, ingripit i hans dagliga liv, så borde han utnyttja situationen — hans livsprincip gick i den riktningen. En smula erotik satte dessutom enligt hans åsikt, när man hann med den, en viss piff på tillvaron. Men förståndet var hela tiden med i så rikt mått, att han till sitt svärmeris föremål utvalde den mörka, därför att både rektorn och unge Ståle, som det tycktes, hejdlöst förgapat sig i den ljusa.

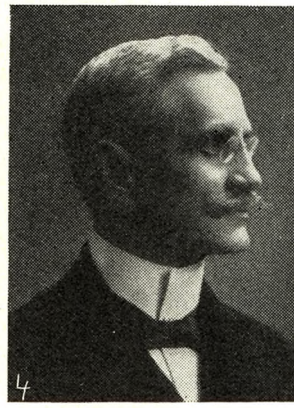
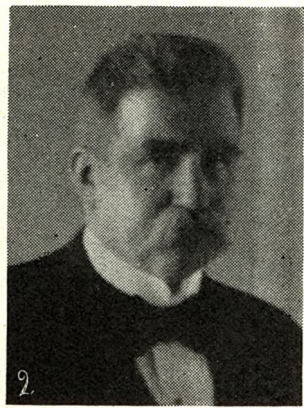
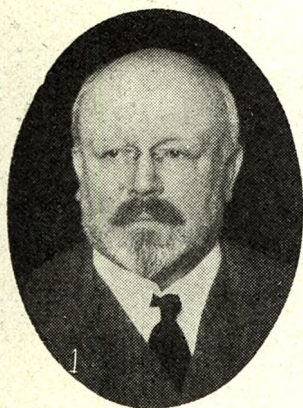
När dagen för den oundvikliga skilsmässan var inne, sutto där fyra unga människor kring turisthyddans enkla frukostbord, som kände sig bra nog dystra och bedrövade och sågo så ut också, ty de brydde sig inte om att mycket dölja sina känslor nu i avskedsögonblicket.

Bara en drog en suck av lättnad, medan han inom sig konstaterade, att den här sista veckan på det hela taget egentligen varit rätt så misslyckad. Åtminstone ur sportsynpunkt sedd.

En opartisk iakttagare måste dessutom medgiva, att flickorna förändrats under vistelsen i turisthyddan. De sista dagarna funno dem betydligt mer "ögongivande" och känslofulla, men också mer fnitrande och pratande "hams", mindre sportintresserade och kamratlika, men i dess ställe mer kvinnligt mjuka och inbjudande till flirt. Den mörka, som givetvis var den "mognaste" och mest försigkomna av de två, började en kvällsstund i uppsluppen stämning på att kalla ingenjören för "Fabbe" helt rätt och slätt — han hette Fabian. — Han svarade med att nämna henne vid efternamn, utan titel, Esbjörnson helt enkelt. Det tyckte hon inte riktigt om. Nästa morgon voro titlarna åter på sin plats och fasonerna f. ö. korrekta.

Emellertid reflekterade ingen av de tre herrarna på detta, att flickorna voro sig olika. Man skiljdes åt med stor saknad, och under ömsesidiga vänskapsbetygelser. Och

För Nationernas förbund.

Sveriges och Norges representanter

Ovre raden från vänster: Friherre Th. Adelsvärd. Bankofullmäktigen Hjalmar Branting. Greve A. Ehrensvärd. Friherre E. Marks von Würtemberg. Greve H. Wrangel.

vid konferensen i Paris.

Nedre raden: Justitiarius i Trondhjems overret F. V. Beichman. Odelstingspresidenten Castberg. Jur. d:r Mikal Henriksen Lie.

"Det går tyvärr inte för mig heller."
"Nå men, går det inte något tåg tidigare på morgonen till Gamla Uppsala? Så kunde vi kanske få några timmar — eftermiddagstimmar — här igen?"

"Joo, det gör det. Men då hinner inte jag åtminstone att eskortera till tåget. Och det vore ju roligt. Just de här dagarna har man så mycket med de dubbla inryckningarna."

"Än ingenjören då?" undrade den mörka med något bedjande inne i sina vackra ögon.

"Tyvärr, inte jag heller. Alldeles omöjligt."

"Inte ens om vi reser med 12-tåget?"

Deras ödmjukhet rörde honom.

"Jo, då tror jag mig om att kunna göra mig ledig på någon timme."

Ja, så blev det då en avskedschoklad med svarta kristidsbakelser till klockan halv 12 nästa dag i en något dämpad stämning. Därefter vandrade de fyra — ty rektorn var alljämt förhindrad — ned till stationen.

Man hade fått så underligt litet att säga varann, tänkte Ståle. Och däruppe i fjällen, där gick det av sig självt.

"Ja, då råkas vi inte mer då — förrän till vintern, uppe i fjällen kanske", skämtade ingenjören. Han visste, att han kom då inte dit i vinter.

"O ja, det vore då förtjusande! Topp på det!"

"Tack för den här gången! Tack och farväl!"

"Det är ju vi som får tacka."

"Neej då", protesterade Ståle. "Tack för ni kom!"

Han försökte få in en riktigt varm ton i rösten, för nu reste de ju i alla fall.

"Och tack för samvaron! Både nu och då — sist!"

"Tack! Tack!"

De stodo en stund och viftade efter det bortglidande tåget. Det hade de tid till.

Ståle gick tyst och tankfull vid kamra-

tens sida, ända tills de kommo till gatukorsningen, där deras vägar skulle skiljas. Då såg han plötsligt Elvers forskande in i ansiktet.

"Vad var det, Elvers", frågade han, "säg mig, vad var det som var förändrat egentligen? — Märkte inte du, att deras tal, rösterna rent av, deras sätt och allting var olika nu — emot då? — Och sättet att klä sig — nu var det någonting pråligt, tarvligt. — Inte chic! — Inte en smula chic — det hela. — Ingenting! — Och då tyckte jag —"

Elvers stod och såg på den yngre vännen med ett roat, litet cyniskt småleende.

Fänriken fortsatte.

"Def där friskt naiva, omedelbara, jag kan nästan säga barnsliga, som däruppe verkade så förtjusande, så intagande — vart hade det tagit vägen, Elvers?"

Nu skraftade Elvers utan att bry sig om någon behärskning.

"Snövidderna gjorde det, min käre fänrik — solskenet — turistlyddans enkla bohag och mörka kvällar. Isblommor äro bedärnande en vinterdag på din ruta, när solskenet gnistrar genom deras tusen kristaller."

Fänriken stod och stirrade rätt ut framför sig med ett inåtvänt, grubblande uttryck.

"Jag fick ibland — nu — vet du, ett intryck av gammal, beräknande kokett —" sade han lågmält, tvekan.

"Ja, föa isblommor upp, blir det bara regnvatten. — Isblommor ska ha sin miljö, förstår du —"

"Det var skönt, att de reste!" brast Ståle plötsligt ut.

Då tog ingenjören fatt på den andres hand och skakade den nästan omilt.

"Herre Gud, karl, flickorna ä bra. Det är bara du, som är så förbaskat kritisk. Du kunde nöjt dig med att vilja ha dem — på fönsterrutan — till en stunds ögonfröjd. — Som jag."

Författarinnan till Iduns kokbok — stadsfullmäktig?

Fru ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND har uppställts som stadsfullmäktigekandidat i första kretsen i Stockholm. För dem som känna fru Sundstrands kapacitet på de hushållsintressenas vida område är hennes föreslagna kandidatur ej annat än vad man kunnat vänta, och blir hon vald, får vår kommunala regering utan tvivel i henne en sakkunnig, som kommer att bli en nitisk förespråkare för de hemmets vitalfrågor, som falla inom den hushållstekniska ramen. Och de torde icke vara få i fider som de närvarande, då även hemlivet i mångt och mycket är underkastat revolution och nydaning.

I detta sammanhang vill redaktionen be- gagna tillfället att rätta en sakuppgift, som förekom i Iduns sista nummer för föregående år. Där stod nämligen under rubriken "En vän som lämnar oss" att Iduns kokbok var utgiven under ledning av fru Elisabeth Ostman-Sundstrand, då den i själva verket är författad av henne, ity att hon omsorgsfullt utarbetat och prövat varje i densamma förekommande recept. Noga taget är detta ett sedan länge allom bekant faktum, men då den anförda oegentliga formuleringen å ett och annat håll givit anledning till missförstånd beträffande författarskapet till den populära kokboken, har ett beriktigande syntts oss lämpligt. Likaledes vilja vi på förekommen anledning påpeka, att fru Elisabeth Ostman-Sundstrands Hushållskurs alljämt pågår, vadan de unga damer, som vilja inhämta kunskaper i nutida hushållskonst, fortfarande äro i tillfälle att draga fördel av de omtyckta kursernas instruktiva förträfflighet.

Inom murarna av

I. Den naturvetenskapliga forskningens

I ledet av vår serie kulturbilder från de skandinaviska huvudstäderna ingår här en

DA STOCKHOLMS HÖGSKOLA GRUNDADES PÅ ATTIO-TALET, var det inte meningen, att den skulle bli någon sorts examensinrättning. Den skulle bli något högre, en fri tillflyktsort, för dem, som där ville bedriva studier för studiernas egen skull. Det ser ut som om åttiotalets människor skulle ha varit mer idealistiskt lagda än våra dagars. I vår tid frågar man inte en person, vad han kan utan vad han har för papper att styrka, vad han en gång har kunnat. Det var då naturligt, att Högskolan måste följa med den allmänna strömmen; eleverna eller deras målsmän fordrade vissa garantier för att det blev allmänt känt, vad man studerat, och så måste Högskolan ansöka om examensrätt liksom universiteten. Härigenom försämrades ingenting, de fria studierna slä fortfarande öppna för vem som vill.

Men när Högskolan blev examenskola, fordrades också, att man där skulle få avlägga examen regelrätt, alldeles som vid universiteten. Det måste alltså finnas ämnen att välja på. Med tiden utökades också ämnenas antal, det ena efter det andra kom till, och nu har Högskolan sedan flera år varit fullständig — åtminstone vad beträffar den matematisk-naturvetenskapliga avdelningen.

Här finnas alltså numera en hel mängd ämnen att välja på för den studerande, med vissa inskränkningar endast för dem, som vilja avlägga fil. ämbets-examen. För denna fordras ju vissa fastställda kombinationer av ämnen, som det inte går att rubba på. Vänliga och kunniga professorer, docenter och amanuenser tillmötesgå emellertid den vetenskapshungrande eleven och hjälpa honom tillräta på bästa sätt.

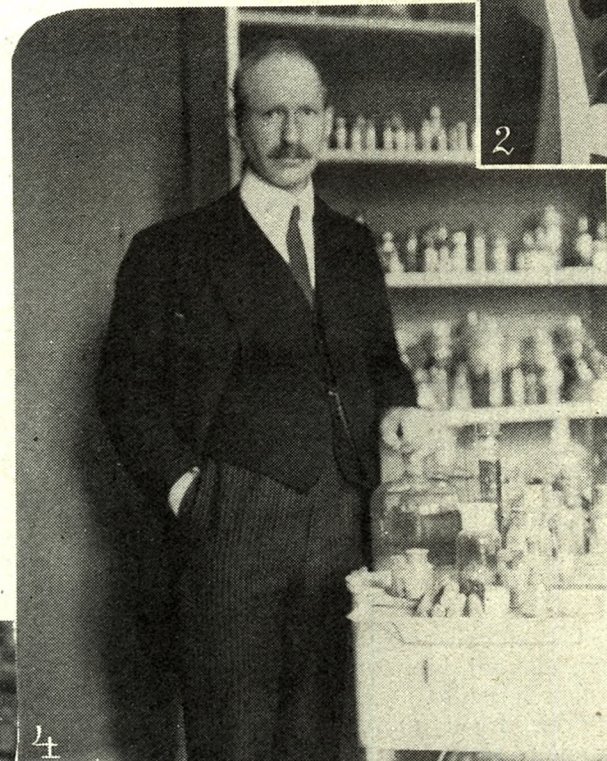
Här märkes först av alla Högskolans rektor, professor Ivar Bendixson, lärare i matematik, det ämne, som vid Högskolan är bäst företrätt av alla. Tre pro-

1

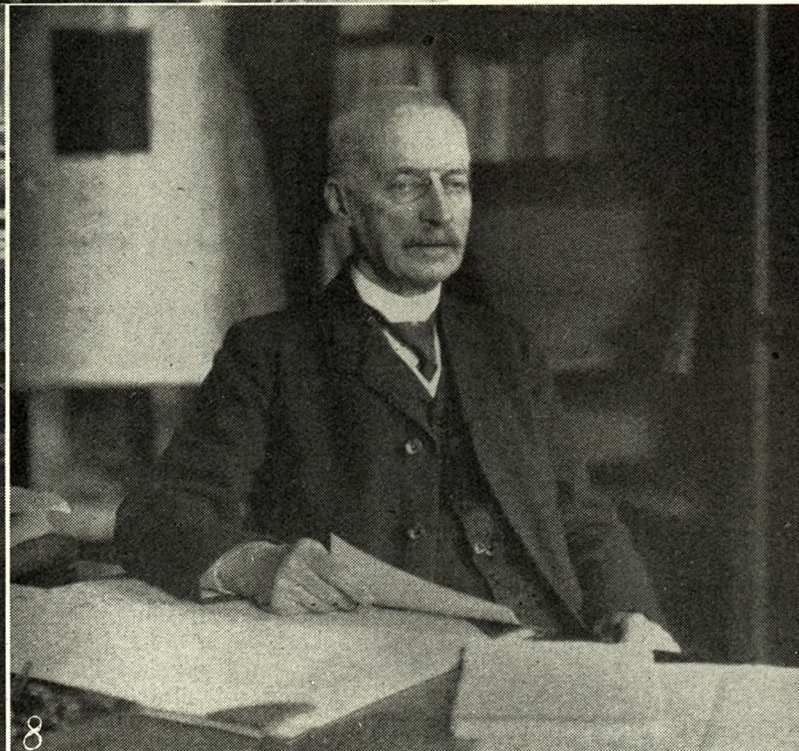
2

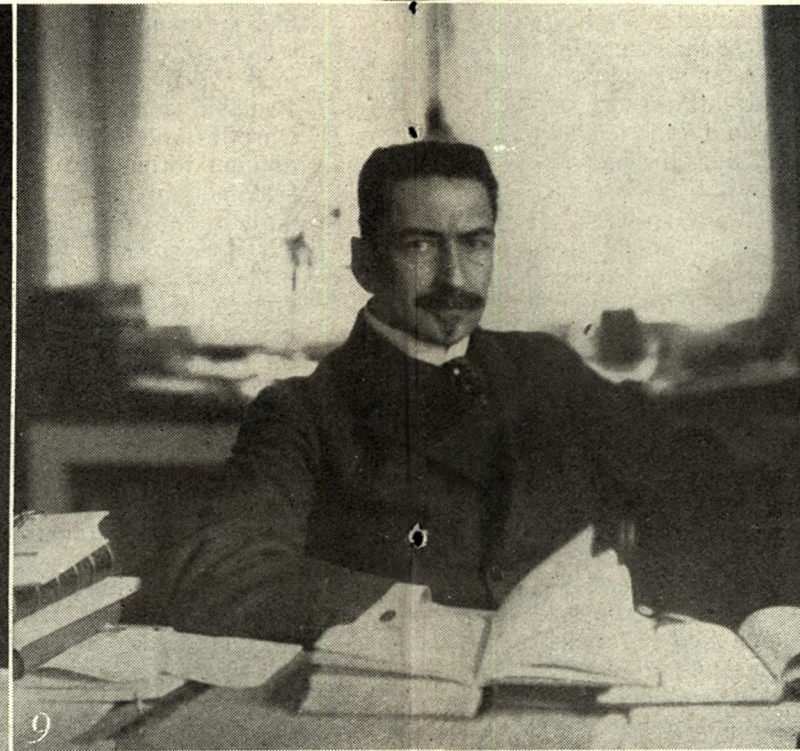
4

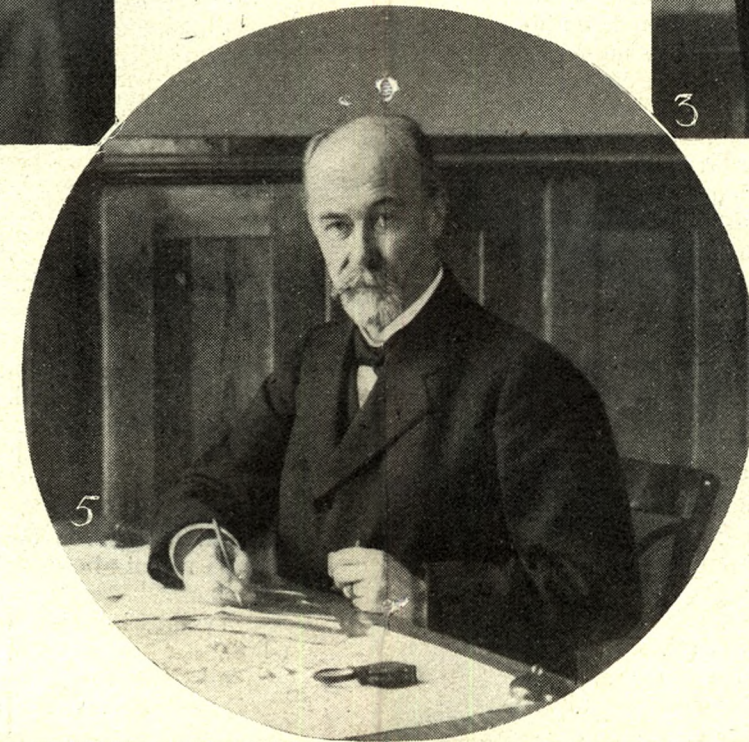
7

8

9

5

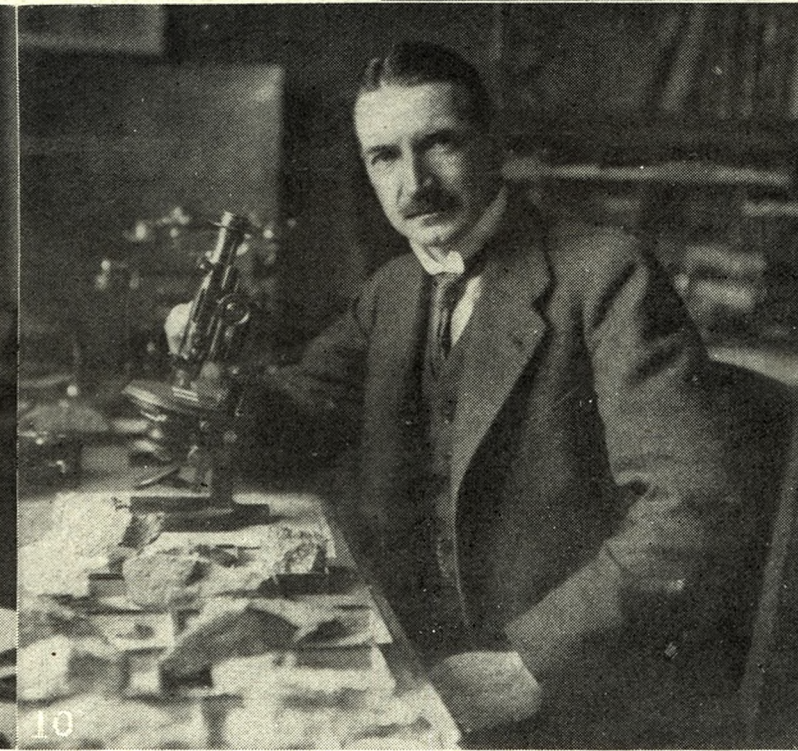
- 5. Professor Gerhard de Geer.
- 6. Professor Karl Vesterberg.
- 7. Professor Gustaf Rosenberg.

3

6

10

11

Stockholms Högskola.

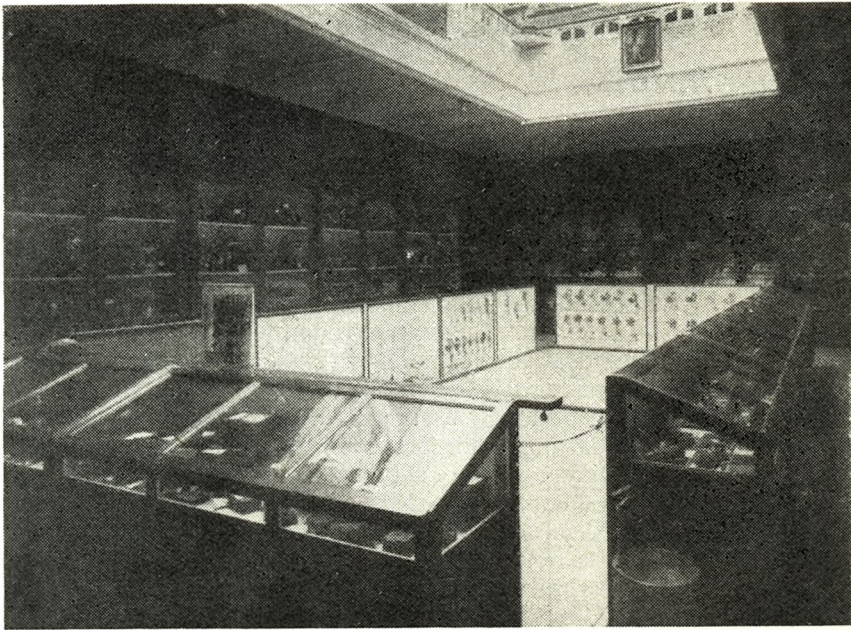
målsmän vid Stockholms Högskola.

illustrerad skildring från Stockholms Högskola, författad av fil. mag. Erhard Bäckström.

fessorer och fem docenter meddela matematiskt vetande i alla dess grenar. Professor Bendixson själv håller varje år en högt skaffad föreläsning i Differential- och Integralkalkyl. Nu ligger det visserligen i matematikens egen natur att uppgifterna här kunna lämnas koncist och exakt, så man kan redan på den grunden vänta sig att de matematiska föreläsningarna skola stå på höjden, men professor Bendixsons fängslande framställningskonst når ännu högre än de flestas. Som pedagog är han säkerligen en av landets mest framstående. Såsom inspektor för Studentföreningen brukar han övervara dess sammanträden och kommer därför studenterna och deras intressen ganska nära.

En annan skicklig föreläsare och pedagog är professor Leche. Efter en nära 40-årig verksamhet vid Högskolan som lärare i zoologi har han nu dragit sig tillbaka från sina föreläsningar men kvarstår fortfarande som lärare över stat. Han har ägnat sin vetenskapliga verksamhet företrädesvis åt de högre djurens jämförande anatomi och då särskilt åt skelettets byggnad. Hans verksamhet som lärare inskränker sig numera till att meddela råd och anvisningar åt dem, som bedriva specialstudier å det område, han gjort till sitt. Vården av det zoolomiska institutet, som han grundat, har han överlämnat till institutets förutvarande prosektor, t. f. professor Holmgren.

Professor Holmgren är en man i sina bästa år, som en längre tid verkat vid Högskolan såsom ledare för de praktiska övningskurserna i morfologi och mikroskopisk anatomi, vilket ledarskap nu överlämnats åt docenten Runnström. Professor Holmgrens vetenskapliga arbete har huvudsakligen ägnats åt de lägre djuren, särskilt insekter. Han är dessutom livligt intresserad av utforskningen av hjärnans byggnad hos de olika djurgrupperna och har själv nyligen fullbordat

Botaniska institutet.

Kemiska institutet. — E. Holmén foto.

ett större arbete i denna fråga. Docenten Runnström i sin tur har ägnat sig åt den experimentella zoologin och innehar utom sitt prosektorskap en t. f. lärarplats i denna gren av ämnet.

Inom botaniken verka professorerna Lagerheim och Rosenberg, var och en intresserad på sitt håll, professor Lagerheim, särskilt för systematiken, professor Rosenberg för cellforskning. För den stora allmänheten är prof. Lagerheim väl känd, inte bara som den ofta intervjuade vetenskapsmannen i frågor, som falla under hans domvärjo, utan också som kontrollant och intygsutställare för en hel mängd i handeln förefintliga preparat. Prof. Rosenberg å sin sida är känd som en av Högskolans skickligaste föreläsare och såsom sådan bekant även för allmänheten. Utom för sitt arbete speciellt i cellforskningens tjänst har han intresserat sig för ärftlighetsläran och har för några år sedan hållit en serie föreläsningar i detta ämne, även för allmänheten. Det ämne, som han för närvarande föreläser över på Högskolan, behandlar just cellforskningens tillämpning på ärftlighetsläran. Han leder dessutom som vanligt på ett briljant sätt de olika övningskurserna, som höra till ämnet i dess helhet.

De studerande, som ägna sig åt zoologi studera i de flesta fall även botanik och tvärtom. Med dessa ämnen förena de då ofta efftera geografi eller kemi, i flertalet fall kemi.

På ena lärostolen i kemi sitter den idérike och initiativkraftige professor H. von Euler. Han är inte bara en framstående biokemist utan också en person, som livligt tar del av vad som sker ute i världen. Tysk till bördan har han tillbragt en stor del av de sista åren nere i Tyskland, där han först som artillerist och sedan som flygofficer har verkat i sitt förra fosterlands tjänst. En del av denna tid var han också verksam som kemist i Mindre Asien och hade då att utstå många besvärligheter med de turkar, han hade till sina medhjälpare.

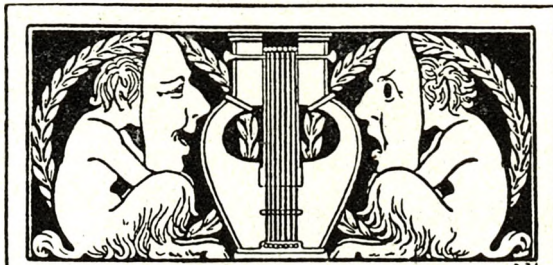
Vid professor Eulers sida och såsom den, som under dennes tjänstledighet fått bära hela bördan av tentamensväsendet och omsorgen om Kemiska institutets goda namn och rykte står professor Vesterberg, läraren i oorganisk kemi. Till de båda professorernas hjälp stå en hel rad amanuenser, som ha att handleda det allra mesta av det praktiska arbetet å institutets olika avdelningar.

En av Högskolans äldsta lärare är en av Europas ryktbaraste vetenskapsmän, professor Gerhard de Geer. Det är han, som ge-

nom att noggrannt följa de olika lagren av varvig lera lyckats beräkna den tid, som förflutit i Sverige efter istiden. Bland de

Min sportprinsessa.

EN LITEN PRIMA BALLERINA ÄR DU på iseaterns scen i stålskodans, jag tror jag möts av själva lyckan, när du emot mig svävar fram i vida ringar, det är som bures du av fjärlsvingar, då du på insjöns istak dansar lätt. Ditt skratt är ungdomsglädje, och de blickar, som du förstulet-lende mig skickar ha vinterdagens friska morgonglans. Var hälsad, du, min lilla sportprinsessa med solskensguldets strålar kring din hjässa så ung, så hurtigt glad och muntert käck, med värme och med livsfröjd i ditt sinne. Din blick, ditt leende ha mig förbytt, du har mig hundra dunkla gåtor tytt, och du har värmt mitt hjärta djupast inne; nu kan jag glädjas som ett barn på nytt, min sportprinsessa, vackra vinterminne.
HOLGER LUNDBERG.

FRÅN SCENEN OCH ESTRADEN

KONSERTFÖRENINGEN HADE ÄGNAT SITT program helt och hållet åt symfoniska kompositioner vid den senaste torsdagskonserten. Detta delvis av en tvingande nödvändighet, då de bägge solister man räknat med, blivit sjuka. Programmet inleddes med Berwalds Sinfonie capricieuse, som utfördes för första gången på Konsertföreningen. Därpå följde ett stycke modern svensk musik Natanael Bergs Pezzo sinfonico, en av naturlyrik genomströmmad komposition, med delvis praktfull orkestrering. Brahms symfoni nr 3 F-dur avslutade konserten. Herr Schnéevoigt lyste som vanligt som dirigent.

Nytt kvartal stundar

varför ärade kvartalsprenumeranter erinras om nödvändigheten av prenumerationens omedelbara förnyande till undvikande av avbrott i expeditionen.

studerande av naturvetenskapliga avdelningen är han en av de mest populära professorerna. Han är nästan alltid närvarande vid deras fester och uppträder då alltid som en synnerligen lycklig tillfällighetstalare. Han är dessutom inspektor för avdelningen. För denna termin håller han själv inga föreläsningar utan inskränker sin läraregärning å Högskolan till att leda de vetenskapligt geologiska arbetena å institutet och ute på observationsplatserna. Han är just som bäst sysselsatt med omarbetningen av sitt populära och högt värderade arbete "Om Skandinavians geografiska utveckling efter istiden", som utgavs 1896 och nu för länge sedan är utgången ur bokhandeln. I mer än tio år har en intresserad krets av lärjungar och allmänhet väntat på en ny upplaga, men först nu har professor de Geer fått tid att sysselsätta sig med den.

Med geologi är förenat ämnet mineralogi. Här verkar professor Quensel, föreståndare för det Mineralogiska institutet eller Kristallsalongen, som en äldre generations naturvetarkvickhet döpt det till för dess rika sten-samlingars skull. Han är den borne gentlemanen och mycket omtyckt av sina elever. Han hör till dem, som med nit och intresse arbeta inte bara på sin egen vetenskaps förkovran utan även på Högskolans utvidgning med nya institut. Det är han, som har skapat Högskolans Röntgeninstitut. Det ligger ett verkligt upphöjt allvar över hans vetenskapliga nit. Mitt under kriget reste han ner till Tyskland för att på ort och ställe ordentligt sätta sig in i allt det som hör till ett Röntgeninstitut, och när han sedan kom tillbaka, hade han också inom kort alltsamman klart.

Flera av de ämnen, som nu nämnts äro strängt taget i våra dagar inte längre ämnen utan grupper av ämnen. Ur zoologin skiljer sig sålunda den experimentella zoologin som en vetenskap för sig. Ur zoologi och botanik skilja sig likaledes både ärftlighetslära och cellforskning som två särskilda vetenskaper. Vad fysiken beträffar är det där likadant. Det har länge varit en önskan hos det fysiska institutets föreståndare, professor Benedicks, att där få en uppdelning till stånd. Med en arbetsenergi, som kanske överträffas endast av professor Eulers, har han under åtskilliga år själv arbetat på metallografiens utbildning, och han har också varit verksam med att insamla medel för upprättande av ett särskilt metallografiskt institut, fast detta ännu inte har kunnat komma till stånd.

ERHARD BÄCKSTRÖM.

Erån det upproriska Berlin.

1. Av regeringsstrupper avspärrade gator, som leda till Alexanderplatz. 2. Eldgivning av regeringsstrupper. 3. Till angrepp färdiga regeringsstrupper framför Berlins rådhus. 4. Det av granater skadade polispresidiet. 5. Bombkastare färdig till aktion. 6. Ett av beskjutning svårt skadat hus i hörnet av Alexander- och Prenslauerstresse. "Photo Union" Paul Lamm.

Tårar. Av drottning Maria av Rumänien.

Översättning av Augustin Paul, Rumänisk vicekonsul.

BLOMMORNA PÅ DEN KISTA, SOM hyste sloftet av det rumäniska kungaparets yngste son Mircea i slottskapellet i Cotroceni, hade knäppt hunnit vissna — dessa blommor, som nedlagts av kärleksfulla föräldrar och syskon — då det rumäniska kungaparet med de övriga fem barnen måste fly till Jassy. Sålunda hade det lidande, som drabbade drottning Marias modershjärta sammanfallit med Rumäniens sorg över sin förlorade huvudstad och två tredjedelar av landet.

Under de två långa smärtyllda år, som drottningen tillbragte i Jassy, har hon givit ett lysande exempel på vad en hjältemodig kvinnosjäl kan utföra. Eländet och epidemierna skördade människor i tusental, endast under den fruktansvärda vintern 1916—1917 ha i Moldau omkring 400 läkare dött i fläcktyfus. Bland dem var även den berömda franske specialisten Clunet, som arbetat i Serbien under fläcktyfusedemien utan att bli smittad, men som måste låta sitt liv i Jassy.

Och under hela denna tid besökte drottning Maria dagligen sjukhusen och gav de lidande tröst. Den höga damen gick till varje säng och tusentals sjuka ha haft lyckan att från hennes mun höra ett tröstens ord eller att få en liten gåva eller en smekning av hennes moderliga hand. Det är verkligen ett underverk, att hon icke föll offer

SEDAN FLERA MÅNADER BO TVÅ FADER- och moderlösa små under mitt tak, två små vilsegångna lamm, som Gud har fört till mitt hjärta.

Den ena träffade jag på i ett sjukhus icke långt från fronten. En bomb, som tog hans mors liv, sårade även honom i huvudet. Han heter Nicolaitza. Hans huvud var alldeles ombundet, ansiktet färd, och då han såg på mig med sina stora blå ögon, upptäckte jag att skrällen över den utståndna dödsfaran satt kvar i dem. Jag uttryckte min önskan, att Nicolaitza skulle föras till mig, så snart hans sår läkts.

Den andra heter Vasile och är en lustig gosse med svarta ögon. En godhjärtad kosack hittade honom i en skog, där han gått vilse, övergiven, plågad av hunger med torfliga, söndertrasade kläder. Kosacken var en av dessa präktiga män, som det en gång fanns så gott om i Ryssland och som t. o. m. nu lyckas samla sitt mod en enstaka gång att framträda och visa sina goda uppsåt. Det föreföll honom som det naturligaste att föra barnet till landets moder, till kungamodern och för honom syntes det helt enkelt att barnet där skulle finna en tillflyktsort. Men ett villkor hade kosacken uppställt, det skulle tillåtas honom att personligen föra barnet till drottningen och få kyssa hennes hand till minne av den trohet, som han sedan flera år tillbaka hyste för något, som nu plötsligt slitits bort ur hans liv, men som icke kunde försvinna ur hans tappra soldathjärta. Kosacken lämnade mig också samtidigt en penningpung, en gåva som han insamlat åt Vasile.

Vasile och Nicolaitza äro nu hos mig som om de vore hemma hos sig. Med sina runda, rosiga kinder med sina leenden och vänliga blickar glädja de alla som se dem, där de trippa omkring på lätta fötter, och min Ileana* brukar leka med dem och tänker

* Ileana är kungaparets yngsta dotter, hon är

Drottning Maria av Rumänien i sjuksköterskedräkt.

då på sin döda lilla bror, som var hennes lekkamrat...

Varje morgon på ett bestämt klockslag komma Vasile och Nicolaitza till drottningen-modern för att kyssa hennes hand, och varje morgon kan man läsa större tillit i deras stora ögon, då de berätta om sina små sorger och fröjder, fråga om allt möjligt och få av de kakor och sötsaker, som alltid finnas i drottningens rum.

Och både Vasile och Nicolaitza ha samma ålder som det barn jag miste...

En morgon satt jag och skrev ett brev och utan att jag visste om det, rullade tårarna utför mina kinder ned på papperet framför mig. I min bedrövelse glömde jag alldeles mina små vänner och mina tankar voro djupt upptagna av mitt lands lidanden, då jag plötsligt hörde ett saktat samtal och följande ord träffade mina öron.

— Se, drottningen-modern gråter! Varför gråter då drottningen-modern?

Varför?

Jag såg på dem, och de två moderlösa barnen mötte min blick med det förtroende, som de hämtat ur den vård de åtnjoto. De sutto tätt tryckta intill varandra med munnen full av kakor, som de dagligen fingo, på en liten pall, som de alltid använde och som de brukade kalla sin egen.

Ja, varför grät drottningen-modern? Vilken bitterhet kunde framkalla tårar hos den kvinna vilkens panna bar en krona?

Och i det ögonblick, då denna enkla fråga ställdes av två oskyldiga väsen, en fråga, som upprepades av många andra, som satte sin tro och sitt hopp till mig, kände jag, att det var nödvändigt att ge ett svar. Åter har den stund kommit, som så ofta förr, då jag känt det som en tvingande nödvändighet att höja min röst och tala till mina soldater, till mitt folk och säga dem de

7 år gammal. Den yngsta sonen Mircea, som nu skulle varit 5 år dog under kriget före tyskarnas ockupation av Bukarest.

för sin människovänliga verksamhet. Men icke endast detta, drottning Maria talade också till sitt folks hjärtan och ingöt mod hos dem under den förfärliga tiden. Hennes artiklar inflöto i den dagliga tidningen "Neamul Romanesc", vars redaktör är professor Jorga och i "Romania" och de utmärkte sig alla för sin förhoppningsfulla ton, även i de mörkaste stunderna.

Då landets tragiska öde nådde sin höjdpunkt, då den rumäniska hären angreps i ryggen av de ryska bolsjevikerna och den kungliga familjen hotades med häktning och kanske med något än värre, då tycktes läget nästan ohållbart. Vid denna tidpunkt (slutet av 1917) infaller offentliggörandet av artikeln "Lacrima" (Tårar), vilken sedan även infördes i almanackan "Calendarul Maria" 1918. Därur avtrycktes artikeln i julnumret av "Unirea" i Blaj, (Transylvanien) och ett exemplar av denna tidning har nyligen kommit i översättarens händer. De direkta förbindelserna mellan Sverige och Rumänien äro nämligen sedan över ett år helt och hållet avbrutna.

Ur denna artikel, kan man bilda sig en föreställning om till vilken grad den rumäniska drottningen, som är dotterdotter till drottning Victoria och kusin med Sveriges kronprinsessa har gjort sig till ett med Rumäniens själ.

Översättaren.

ord, som oemotståndligt välla fram ur djupet av mitt hjärta.

Ja, fastän jag är modig, finns det stunder, då jag gråter! Det förefaller mig som om ibland hela mitt lands smärta utgöt sig i mitt hjärta, så att det blev fullt över alla bräddar och rann över, och då måste jag gråta.

Kan jag vara allas moder, som man så rörande kallar mig, och låta bli att gråta mängen gång?

Våra bittra lidanden ha varit otaliga, våra svikna förhoppningar, våra offer ta aldrig slut, men en stor skatt har Gud förunnat mig att samla i denna provningens tid: de hjärtan, som klappa hos mitt folk, en skatt som är dyrbarare än alla andra på denna jord.

Men just därför att alla dessa hjärtan tillhöra mig, skulle jag då icke gråta över deras lidanden, skulle jag då icke längta efter att ropa till dem: Jag är med er. Jag förstår er och ingen jordisk kraft skall förmå slita min själ från er. I den nya provning, som kommit över oss, den svåraste av alla provningar, då vi darrande stå inför det okända, vilket är så mycket förskräckligare som vi inte veta vilka vapen vi skola använda mot en fara som lurar på oss ur mörkret, skulle jag då icke ropa och vända mig till dem, till vilkas hjärtan mitt eget nu är knutet fastare än någonsin.

Jag vet att vår här är trogen, att varje soldat är beredd att offra sin sista bloddroppe för att försvara det smala stycke jord, som ännu finns kvar av hans land; jag vet, att var och en håller den ed helig som han svor, fast han ser att allt utom hans trohet, hans mod och hans hopp störtar samman omkring honom. Och då jag har förstått detta, känner jag en omälig längtan att tala med dem till vilka min stämma icke kan nå, med alla dem som dväljas i skyttegravarna i de avlägsna byarna, med alla dem som skingrats på slätten och i bergen och vilkas tapperhet är vår stolthet. Och jag vill säga dem, att vi känna deras tro-

**Schweizer's
Broderier**

direkt från Schweiz, tull- & porto fritt till bostaden!
Begär redan i dag vår kollektion i dräkter och bluser, konfektionerade och okonfektionerade, med äkta schweizerbroderier på batist, voile och opaline från Kr. 7.50, som mott ett 20 öres frimärke sändas Eder franko till benäget påseende.
Samtidigt rekommendera vi Eder våra prover av garanterat solida nyheter till dräkter och bluser i duchesse, foulards, taffetas, crêpes, gabardine, eolienne, faille, côtelé, voile etc. från Kr. 2.95 pr. meter med särdeles rikhaltigt ural i svart, hvitt och kulört, der likeså mott ett 20 öres frimärke sändes till benäget påseende.

Schweizer & Co. Luzern 10 (Schweiz)

Fyrtornets
FISKBULLAR
KAVIAR
SARDINER
RADHES ANJOVIS

i ostronsås, Kryddsill, Majjessill, Aptitbitar, Vingasill, Renad anjovis i dill, Skinn- o. benfri ostronanjovis levereras i bleckkärl.

**A.-B. Sveriges Förenade
Konservfabriker**
GÖTEBORG Kungl. Hoftev.

**Till tvätt
och diskning!**
Ersättning för tvål och såpa,
GAHNS
TVÄTTEXTRAKT
graderade flaskor.
En flaska till 100 liter vatten
Om bruksanvisningen följes
erhålles tillfredsställande resultat.

Till KONFIRMATIONEN

FINA OCH VALGJORDA KLÄDER SAMT ÖVRIG EKIPERING

För GOSSAR KAVAJ-KOSTYMER
SMOKING-KOSTYMER
PALETÅER

För FLICKOR KLÄDNINGAR
KAPPOR
HATTAR

MÖSSOR - HANDSKAR - SKODON
och alla sorters underkläder.
Billiga bestämda priser. Beställningar ulföras.

PAUL U. BERGSTRÖMS A/B
74-78 DROTTNINGGATAN 74-78

HUSHÅLLSVÅGEN
DOMUS

Finnes i alla väl-
sorterade Järn- &
Beställningsaffärer

INTAGER HVARJE HUSMODERS HJÄRTA

het och att i denna farans stund är deras kärlek vårt skydd och deras förtroende vår styrka.

Rumänien är litet och övergivet, sönderstyckat och överströmmat av blod, dess hjärta har trampats under fötterna, dess stolthet är knäckt, dess förhoppningar skövlade. Dess söner ha dött i tusental, dess framträdande har ofta blivit missförstått, men i denna stund, trots döds kampen, står dess ära upprätt och fast som en bergstopp.

Därför ges det ögonblick, då jag gråter, som en mor plägar gråta, vilket dock icke betyder, att jag skulle ha förlorat hopp och mod. Vi hysa alla samma känslor och ju djupare mörkret inhöljer oss, dess starkare känna vi den av kval och lidande smidda kedja, som håller oss samman.

Från alla håll har man låtit mig veta, att i denna nya prövnings stund riktas allas tankar mot dem, som sitta på tronen. Fattiga papperslappar, ödmjuka, med darrande fingrar nedskrivna tankar, levande bevis på orubblig trohet, bortdöende ekon av röster, som knappt våga höjas, många och olikartade kärleksbevis, som jag samlar som fordom konungarna samlade ädelstenar komma som tribut från fjärran länder.

Bland andra har ett budskap kommit till mig från en dödsbädd i ett lasarett, från en soldat, som innan han ingick i skuggornas värld, hade en sista tanke för sitt lands kungapar.

— Säg dem, att Rumänien alltid varit ett lidandets och tårarnas land, ett de stora smärtornas land. Men säg dem, att Rumänien alltid varit ett troget land och att det aldrig förekommit i dess historia, att det tagit tillbaka sitt ord. Säg dem, att fastän många söner av rumäniska mödrar stupat, finns det ännu många kvar, som äro färdiga att offra sitt liv för landet, men aldrig skall det tillåtas Rumänien att böja sitt huvud i smälek.

Dessa ord, som jag evigt skall bevara, överbragtes till mig som ett heligt budskap av den sjuksyster, som vakade den sista natten vid denna tappra soldats säng.

Och från avlägsna platser ha flera andra sådana budskap kommit till mig, från gamla och unga, från rika och fattiga.

— Vi äro edra, försäkra de mig, och i ären våra, och ingen smärta och ingen fröjd, ingen fruktan och intet hopp kan vara endast för er, utan allt delen I med oss, I som genom edert och vårt gemensamma lidande blivit till ett med vårt land.

Jag vill i dag svara alla dessa röster, som nått mig, jag vill komma den hyllning, det förtroende och den kärlek, som stiga upp till oss från tusendes hjärtan som en invigd rökelse, till mötes och likaledes svara med kärlekens ord.

— I den timme som föregår soluppgången är mörkret djupast, säger de gamles vishet. Sannerligen den nuvarande timmen är mörk, och då jag dock är en kvinna, så gråter jag ofta. Men den timmen kan helgas genom det ömsesidiga förtroende, genom det kärlekens band, vilket binder oss tillsammans, genom broderskapets välsignade känsla, vilken omfattar härskare och folk under en tidpunkt, då de gamla författningarna splittras. En anarkiens vind blåser över oss, men vi skola vara klippfasta i farans ögonblick, vi skola hoppas på en glad framtid, vi skola tro på det ljus, som lyser oss till mötes bortom mörkret, och som vi endast kunna skönja, om vi ha en fast tro.

Ja, jag gråter ibland, men mina tårar äro icke den svages, som med böjt huvud tillstår sitt nederlag, utan moderns tårar, då hon gråter över sitt barn, därför att hon stundom icke är i stånd att ila till dess hjälp, de äro tårar, som rinna i den stilla morgonstunden, i den stund, då man minns dem som

**DUN
TÄCKEN**

**Dubbelt hållbara mot
vaddtäcken.**
Högsta komfort.
J. SVENSSON & BOURGHARDT
SPECIALFABRIK - VINSLÖV.

Katalog på bogåran. Rikstel. 20 & 121.

SJU dagar i veckan
läses en annons i
IDUN

Dr Emil Svenséns monumentala verk
Svenska historien för svenska folket har hittills utkommit med tre delar, Forntiden, Medeltiden, Vasatiden. De två återst. utkomma i rask följd. Ett nationalverk av rang. I bokh. Lindblads Förlag, Uppsala.

Thyra Brandelius Kaninstuteri
— Tillerkänt flera Hederspris —
Rosta gård. Rikst. 3 29 a - Örebro.
Försäljer Slakt- och Avelskaniner.
Bok "Kaninskötse" à 85 öre.
Emottager elever.

Söker Ni förbindelse med Värmland?
bör Ni annonsera uti Värmlands äldsta och enda dagliga tidning **Nya Wermlands-Tidningen, Karlstad** Grundl. 1886. - Nuv. namn sedan 1869.

NORMAS FRUKTGELÉPULVER
Ca 35 gram gelépulver giver ca 650 gram delikat Apelsin-, Citron-, Hallon- eller Körsbärgsgelé.
Finnes i alla välsorterade affärer.
AKTIEBOLAGET NORMA
KEM. TEKN. FABRIK,
STOCKHOLM I.

STEINWAY
Eusamagetur: Steinway & Sons
Lundholms Pianomagasin
Jakobsbergsgatan 3A, Stockholm.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.
R. T. 70 25. Stureg. 72, Stockholm. S. T. 8301.
För behandling av stöje- och rörelseorganens skador, sjukdomar, deformiteter och funktionsrubbingar.

D:r A. KARSTEN
Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor.

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gymn. Central-Institutet.
Kursen 2-årig börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 1 sept.
Prosp. Major J. G. Thulin, LUND.

GÖTEBORGS GYMNASIKA INSTITUT
Förmånligaste specialkurs i
MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK
Gedigen och fullständig utbildning
Begär illustrerat prospekt.

Göteborgs Enskilda Handels-Gymnasium
Fullständigaste ensk. handelsläroverk
Framstående lärarekräfter.
Studierektor: Föreståndare:
ANDREAS CARLBERG ERIK BÖRNER
Fil kand. Diplom. Dir. Avgångsex. fr.
fr. Handelshögskola Göteborgs Handels-
lan i Stockholm. institut.
Inspektör:
OTTO NORDENSKJÖLD
Fil. dir Prof. vid Göteborgs Högskola.
Begär illustrerat prospekt.

Gerda von Sydows
SÅNG- OCH MUSIKINSTITUT
1 David bagares gata 1
A. T. 285 11. R. T. 94 33.

Underlivslidande
och dylikt undgås bäst genom
bruk av livmodersspruta. Pris
15, 19, 23 kr., med båda rören
20, 25, 30 kr. Lämpligaste
lösning är Noliberpulver 5 kr.
pr ask. Livmodersspeglar 10 kr.
Även andra sjukvårdsartiklar.
Prislista mot 12 öre porto.

CARL G. SCHRÖDER,
Möllervångsgatan 53 b, Malmö.

Crème Ideale
fjörämnar ansiktshuden
ungdomlig charme gör
huden mjuk och smidig
samt röda händer vita. 3.50

Fräkencreme
Ica Borttager fräknar, finnar, fnassel m. m. Pris
kr. 4.50 + porto. Förs. diskret. Franska Parfymmagasinet, Hofleverant. 21 Drottningg., Sthlm.

FLÅTOR förfärdigas af Edert
afkammade hår, för
endast 7 kr. pr st.
Förstklassigt arbete garanteras
A. Johansson, Bonäs, Mora.

Toilettvål
Florodol & Ovicula
å 14 kr. duss., Savon Amygdalin
(mandeltvål) i fin dussinförpackning å 8 kr. duss. Dessutom
allihanda toalett- o. sjukvårdsartiklar
billigast från **MAGASIN SPECIAL**, Avd. N.,
Vesterlånggatan 66, Stockholm III.
Katalog gratis.

Idun utgives denna vecka i A och B.

Kvartal

Glöm
ej
att förnya
prenumerationen
på
IDUN!

Torshälls kvinnl. trädgårdsskola, Leksand
12:te kursen den 1 april—31 okt. 1919. Extra elever på kortare tid. Prosp. o. ref. på begäran. **Lillie Landgren. Märta Philip.**

Värmlands kvinnliga Folkhögskola, Molkom.
Nästa kurs 12 maj—16 augusti. Prospekt genom rektor, fil. d:r Hjalmar Heden, adr. Molkom.

Elfkullens Husmodersskola,
Jemshögsby, börjar sin sommarkurs 15 maj. Undervisning i finare och enklare matlagning, konservering, bakning m. m. jämte linne- och kostsöm, knyppling, växtfärgning och vävnader. Prospekt mot porto.
Selma Gustafsson, Föreståndarinna.

GARDINSTÄNGER köper Ni billigast direkt från fabriken. Modern, vacker stil, extra finpolerade i valnöt, mahogny, ek eller björk, komplett med 12 ringar och övriga tillbehör, olika längder 25 mm. grova pr st. kr. 2,75. 30 mm. grova pr st. 3 kr. trävita 25 mm. grova pr st. 1,75. 30 mm. grova pr st. 2 kr. Sändes mot postförskott eller efterkrav. Då 1 duss. rekvireras lämnas 10% rabatt. Brofors Svarveri, Mellösa. Tel. 4.

Ny svart engelsk Foulé,
150 cm. bred, å 40 kr. pr meter, till Bonjour, Frack och Smokingkostym samt till fina damdräkter, sändes mot postförsk. eller efterkrav från

KLÄDEINDUSTRIEN,
Örkelljunga.
Prov på begäran även å samma kval i äkta blå.

Utmärkta organ

för
annonsering i landsorten:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Kristinehamn:** Ansgarii-Posten.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oscarshamns-Posten.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonssblad.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohuslänningen.
- Uppsala:** Tidningen Upsata.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Visby:** Gotlänningen.
- Västerås:** Vestmanlands Läns Tidning.
- Växiö:** Smålands-Posten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

Mellersta Sveriges Uppstoppningsateljé,
KÖPING. Normala priser.

Konstnärliga arbeten.
5:e upplagan just nu utkommen.
Umgängeskunst
—**Levnadskonst,**

råd och betraktelser av
redaktör **J. L. SAXON.**
Häftad 2:50. - Inbunden 3:25.
Över 38,000 ex. sålda.

Ombärlig rådgivare för ungdom och envar, som vill lära sig att uppträda
Bildat, belevat och taktfullt bland sina medmänniskor, såväl i det offentliga som i privatlivet, i sällskaper, mot överordnade etc.
Kom ihåg att blyghet, osäkerhet och försagdhet i andra personers sällskap ofta bottnar i känslan av att icke känna den goda tonens fordringar.

Huru uttömmande boken är framgår av följande uppräknad av några av kapitelrubrikerna: På gatan, Samtal, Visiter och längre besök, Bjudningar och annan samvaro, Till bords, Sorg, På konsert, teater o. dyl., På restauranger och andra offentliga ställen, I butiker, På resa, Brevskrivning, Telefonering, Att tacka, Gåvor och gengåvor, Tjänster och gentjänster, Dräkten, Kroppsliga defekter och missbildningar, Föreningsliv, Principal och biträde, Förlovning och bröllop.

IDUN.
BESTÄLLNINGSEDEL.
Bokförlaget Nutiden, Lästmakareg. 12, Stockholm.
Sänd mig mot postförskott ex. av boken **Umgängeskunst—Levnadskonst** av J. L. Saxon å kr. (ifyll.)
Namn
Adress
Postadress

Annonsera i Idun!

IDUNS KOKBOK

utgifven af Elisabeth Östman, afhandlar såväl matlagning i vanlig bemärkelse som bakning och konservering af kött, fisk, frukt, grönsaker och svamp, karamell- och konfektkokning, beredning af drycker och charkuterivaror, servering, borddukning och servettbrytning och

är

vår modernaste kokbok till utstyrel och innehåll. Alla bokens 1,071 recept äro praktiskt pröfvade vid Elisabeth Östmans Husmoderskurs och öfverskådligt uppställda, med ingrediensernas vikt eller rymdmängd noggrant angifven. Äfven helt unga husmödrar och tjänarinnor med mindre erfarenhet och vana finna därigenom en säker handledning,

den

är rikt illustrerad, med 12 färgtrycksplanscher af köttstycken, fåglar, fiskar, svampar samt grönsaker jämte fyra styckningsplanscher och två sidor med fotografier af olika servettbrytningar. Det

bästa

beviset för bokens lämplighet som vår generations kokbok för det borgerliga svenska hemmet är, att det redan tryckts öfver 45,000 exemplar af

kokboken.

Den kostar, inbunden i vackert band, endast kr. 7:— och den finnes att tillgå hos närmaste bokhandel eller portofritt från Förlaget, Iduns expedition, Stockholm.